

Itsearviointin toteutuksen lähtökohtia

Pentti Yrjölä

Vapaan sivistystyön organisaatiot määrittävät itse tehtävänsä ja sen liittymisen vapaan sivistystyön lain tarkoituspäälään. Itsearviointin lähtökohtana on oppilaitoksen funktio ja oma tavoitteisto. Vapaan sivistystyön näkökulmasta arviointi voi sitä vahvistaa.

Oppilaitos itse määrittää oman toiminnan arvioinnin kohteet. Eli sen tietotarpeen, mikä on toiminnan kehittämisen kannalta tärkein ja akuutein. Tämän voivat vain tehdä ne, jotka osallistuvat ja tuntevat itse toiminnan. Oppilaitos myös itse määrittää suhteensa ammatillisen aikuiskoulutuksen osto- ja myyntimarkkinoihin sekä koulutusjärjestelmän tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Näissä perinteisen sivistystyön ulkopuolisissa toiminnoissa on omat arviointikulttuurinsa.

Itsearviointijärjestelmän perusehdot

- Kotikutoinen - tietoa tuottava ja kysymyksiä herättävä
- Syntynyt yhteisen pohdinnan ja keskustelun tuloksena
- Keskittyy ydinasioihin
- On systemaattinen
- Johtaa päätöksiin
- Ja on vielä: selkeä, halpa, yksinkertainen, pysyvä, rehellinen, avaava, tuloksia tuottava, uskottava, luotettava

Talonpoikaisjärki on itsearviointinissa käyttökelpoisin lähestymistapa, koska on myös tiedettävä mitä kerätyllä arviointitiedolla voidaan tehdä. Kriittinen ystävä voi avata uusia näkökulmia ja löytää roskat maton alta. Itsearviointinissa on kaiken kaikkiaan kyse oppimisprosessista, joka voi muuttaa toimintakulttuuria.

Teksti perustuu Pentti Yrjölään puheenvuoroon
Lahden kansanopistolla 26.10.1999